

Latviešu smaids –

● ILZE OZOLIŅA
● LIENA RIMKUS

“Zobu es jums salaboju, tā ka divas stundas neēdiet. Dakter, pēc jūsu cenām es tagad veselu mēnesi neko ēst nevarēju...” Šī ir tikai viena no daudzajām anekdotēm par zobārstiem, lai gan šajā jokā nav tikai daļa patiesības – mūsdienās, ejot pie zobārsta, cilvēks mēdz baidīties ne tik daudz no sāpēm, bet gan rēķina, ko speciālists izrakstīs. Ne viens vien liepājnieks zobārsta krēslā sēžas ar bažām par nezināmo – cik tas izmaksās? Nereti atbildi viņi uzzina tikai pie kases.

Divi zobi lietota auto vērtē

“Ar salīdzinoši labiem zobiem šobrīd gaidu labākus laikus, lai salabotu priekšzobam nolūzušu stūri. Vīrs, kuram mutē ir kapsēta, iemācījies runāt, muti neatverot [...] viņam sarēķināja 3000+ eiro,” uz jautājumu – kurš mūsdienās ir spējīgs apmaksāt zobārsta pakalpojumus? – pagājušajā vasarā sociālajā tīklā “X” rakstīja kāda sieviete.

Aizvadītā gada izskaņā šajā vietnē kāda cita sieviete publicēja zobārstniecības pakalpojuma čeku – gudrības zoba izraušana viņai izmaksājusi kopā 347 eiro (izmeklēšana akūtos gadījumos – 46 eiro, piemaksa – 27 eiro, divas anestēzijas – 82 eiro, zoba izraušana – 82 eiro, šuves – 27 eiro, osteotomija – 27 eiro, rentgens – 22 eiro, lēveris – 34 eiro).

Lai arī zobārstniecību cenrāži izpētāmi internetā, pirms vizītes precīzi sarēķināt, cik izmaksās, piemēram, salabot vienu zobu, faktiski ir neiespējami – tas atkarīgs no darba apjoma.

“Rēķinājos, ka būs dārgi, taču neparedzēju, ka būs jāšķiras no tik lielas summas,” pauž Liene, kura pirms pāris gadiem nolēma

salabot divus dzerokļus. “Abiem zobiem bija vecās, tā saucamās sudraba plombas, kas bija sākušas drupt. Vēlējās tās nomainīt. Bojātās plombas dēļ abiem zobiem bija nepieciešama arī restaurācija,” viņa pastāsta.

Zobārste apjautājusies, vai zobi sāp, un, saņemot noraidošu atbildi, uzlikusi dzerokļiem gaismas plombu. Pēc aptuveni nedēļas viens no zobiem sācis stipri sāpēt, bet nākamais pieraksts pie daktera Lienei bijis vien pēc mēneša. Viņai nācies steidzami meklēt citu zobārstu.

Abu dzerokļu restaurācija un plombēšana prasījusi vairākas vizītes, un kopumā liepājnieci tas izmaksājis virs 500 eiro. Panorāmas rentgens, zoba atvēršana, zāles, pagaidu plomba, kanālu pilnāšana utt., uzskaita Liene, pasmejoties, ka par šādu summu varot iegādāties vēl labu lietotu auto.

Nav brīnums, ka staigā bez

Vēl kāda labi lietota auto īpašnieks varēja būt arī liepājnieks Ivars. Vīrietim pirms daudziem gadiem bijis bojāts zobs, tas vairākkārt labots, tomēr skaidri zināms bijis viens – drīz tur būs jāliek implants. “Velc, cik ilgi gribi, nu tas zobs jāskrūvē iekšā, un viss. Priekšējais taču,” saka vīrietis. Pēc paziņu ieteikuma vērsies vienā no jaunajām Liepājas klīnikām, cerot, ka zinoši speciālisti ar jaunām metodēm varēs līdzēt. “Protams, ka no sākta gala zināju, ka plēsīs man deviņas ādas par to vienu kaula nieciņu, bet, ka par katru soli jāmaksā, nebiju gaidījis. Aizgāju, aprunājos ar māsiņu, iesēdos daktera krēslā, atvēru muti, aizvēru. Rentgenu uztaisīja, un viss, – neko nelaboja, tikai aprunājāmies. Par to bija jāmaksā 85 eiro. Prasu – par ko? 20 eiro esot vien par to, ka klīnikas sliksnim pārķāp, nu īsi aprunājies, izstāsti, kas par vainu, tad kādi 30 eiro vēl apsēšanās krēslā un pārējais par

UZZIŅAI

LIEPĀJĀ REĢISTRĒTI

- 59 zobārsti;
- 25 zobu higiēnisti/tehniķi.

to nabaga rentgenu. Saprātu, nedod dies, vēl ko sāks taisīt,” Ivars nobijies un prom bijis.

Vēlāk gan noskaidrojās, ka labi speciālisti, turklāt par zemākām cenām, strādā vienā no Kuldīgas zobārstniecībām. Izrādījies, ka tur gan kaimiņš brauc, gan vēl daudzi citi paziņas. Arī tikt ātrāk varot, rindā vien kādu mēnesi jāgaida. Liepājā divi mēneši kā minimums.

“Nācās braukt vairākas reizes, bet ārsti bija tiešām patīkami, zinoši. Saprotu, ka viņi no Rīgas brauc. Dažādām procedūrām gāju cauri – rāva ārā, tad kaulu pieaudzēja, šuva. Kamēr bija dzīšanas laiks uz pāris mēnešiem uztaisīja man glītu pagaidu zobu, bet tad jau arī skrūvē ielika un noveda procesu līdz galam, kā pienākas. Bail teikt, cik tas izmaksāja. Nedaudz vairāk par diviem tūkstošiem eiro. Droši vien lieki jautājumi, kāpēc tik daudzi izvēlas iztikt bez tā zaudētā priekšzoba. Nu šausmīgas naudas,” saka Ivars.

“Mēs akūtos neņemam!”

Agnese nesen apskrējusi teju pusi Liepājas lūgdamās, lai izrauj sāpošu zobu.

“Kā jau tas parasti notiek – zobs sāka sāpēt pēkšņi. Iedzēru pretsāpju tabletes, un palika vieglāk. Bet tā tas turpinājās nedēļu, tāpēc sapratu, ka neatliks nekas cits kā ar steigu meklēt zobārstu. Tad nu sāku zvanīt, bet visur viena un tā pati atbilde: “Akūtos pacientus mēs neņemam, meklējiet citur!” Dažviet vēl man noprošīja, vai es jau esot konkrētā daktera paciente, jo savus klientus pieņemot arī akūtos gadījumos, bet es diemžēl Liepājā vēl nebiju nevienas

Te arī uzskatāms iemesls, kādēļ zobārsta vizītes mēdzama atlikt līdz brīdim, kad sāp tā, ka izturēt nav iespējams. Zobārstniecības speciālisti gan atgādina – jo retāk nāksiet, jo vairāk maksāsit.

zobārstniecības paciente,” saka sieviete.

Bezcerīgo zvanīšanos viņa turpinājusi vēl kādu nedēļu, bet zobu sāpes tikmēr auga augumā – arī pretsāpju tabletes vairs neilīdzēja. “Naktīs nevarēju ne acu aizvērt. Līdz cilvēki ieteica vienkārši doties uz vietas, uz zobārstniecību – varbūt cilvēciskais faktors nostrādās. Kā tad! Tikko kā, knapi valdot asaras, sāku stāstīt, kas man par vainu, uzreiz sekoja tas pats dzelzainais atraidījums: “Mēs akūtos neņemam!” Tā apstaigāju kādus četrus kabinetus, visur dzirdot vienu un to pašu atbildi. Tobrīd es vienkārši nespēju saprast, kā tas var būt, – man sāp, bet neviens ārsts nepalīdz. Es saprotu, ka pieraksti un rindas, bet vai tad ārstu primārais uzdevums nav cilvēkam palīdzēt, sevišķi neatliekamā situācijā?” neizpratnē ir Agnese.

Pirmais cerības stars bija kāda ukraiņu daktere. “Tikai nelaime

bija tā, ka viņa nevarēja uzreiz man palīdzēt, jo cilvēki tāpat nāca pēc pierakstiem – nebija laika. Apskatīja, izrakstīja recepti pretsāpju zālēm un piedāvāja atnākt pēc divām dienām, tomēr ieteica man meklējumus turpināt. Beigās palaimējās, dakteris Māris Kronbergs manu sāpošu zobu apskatīja un salaboja uzreiz. Esmu viņam ārkārtīgi pateicīga! Jutos tā, it kā viņš man dzīvību būtu izglābis.”

Toreiz Agnese samaksājusi, ja pareizi atminas, aptuveni 100 eiro, tomēr mocības bijušas tik lielas, ka summai vispār neesot bijis nekādas nozīmes. Galvenais, lai vairs nekas tāds nav jāpiedzīvo.

Darba roku vairāk nepaliek

Pagājušogad aptuveni katrs astotais jeb 12% Latvijas iedzīvotāju neapmeklēja zobārstu, lai gan tāda vajadzība viņiem bija. 75% no viņiem to nevarēja atļauties, vēsta Centrālā statistikas pārvalde. >>

ES DOMĀJU TĀ: KĀDA IR JŪSU PIEREDZE AR ZOBĀRSTNIECĪBU?

Inese Spuntele – strādā skolā: – Pirmā doma – šausmīgi dārgi. Bet, kad vajag, tad jāiet, jo

nav jau citu variantu. No zobārsta nebaidos. Ne jau tikai man vienai šķiet, ka cenas par pakalpojumiem nav adekvātas. Zobārstiem pašiem noteikti tā nešķiet. Ja zobārstniecību vajag pensionāram, tad nezīnu, kā visu iespējams samaksāt. Labi, ka ir zobārsti, kas atļauj maksāt pa daļām.

Sandra – strādā: – Apzinots, ka par zobiem jā rūpējas, zobārstis jāapmeklē, bet

es tā nedaru. Gaidu, kad pienāks pēdējais brīdis, jo vajag taču finanses. Vai zobārstniecība ir dārga? Kā nu kuram. Ja saņemu minimālo algu, tad atvelk nodokļus un pēc tam vēl 200 eiro atdot zobārstam – ir daudz. Saka: atlieciet, krājiet. Bet ko var iekrāt no minimālās algas?

Svetlana Abrute – strādā: – Viss labi. Patīkami nav, bet, ja jāiet, tad jāiet. Summas gan iespējamas.

200 eiro par vienu salabotu zobu, manuprāt, tas nav maz. Kad es eju pie zobārsta, tad iepriekš sagatavojos, ka līdzī jābūt pieklājīgai summai, lai varu samaksāt. Ir bijis, ka man veic tikai apskati un tad ārsts pasaka, kādu summu vajadzēs. Tad pierakstos uz citu laiku un ņemu līdzī naudu.

Dita Lāce – strādā biedrībā “Centrs Marta”: – Grūti tikt, kad vajag. Jāpierakstās, ilgi jāgaida. Dārgs

pakalpojums. Esmu dzirdējusi no daudziem, ka pie zobārsta neiet, jo nevar to atļauties. Bet, ja sāp zobi, tad jau neviens cits nepalīdzēs, izņemot zobārstu. Nezīnu, kā Liepājā, bet Rīgā ir diennakts zobārstniecība ārkārtas gadījumos, bet tur ļoti dārgi jāmaksā.

Lidija Gubatenko – pensionāre: – Sen neesmu bijusi pie zobārsta. Šausmīgi bail no

sāpēm un no summām, kas būs jāmaksā. Zīnu cilvēku, kurš pats sev mājās izrāva zobu, lai nav jāmaksā un lai ilgi nav jāgaida uz pieņemšanu. Ir ļaudis, kas ļoti apmierināti, ka viņiem protēzes. Tad par zobārstu var aizmirst!

DAIGA LUTERE
EGONA ZĪVERTA FOTO